

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2236/2024
18.06.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Драгане Маринковић, председника већа, Зорице Булајић и Ирене Вуковић, чланова већа, у парници тужиоца АА, чије је боравиште у ..., чији пуномоћник Драган Пашић, адвокат из ..., против тужене Републике Србије - Министарство унутрашњих послова, коју заступа Државно правобранилаштво из Београда, ради утврђења, враћања на рад и исплату, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 5165/23 од 31.01.2024. године, у седници одржаној 18.06.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 5165/23 од 31.01.2024. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 3577/13 од 29.06.2023. године у делу који се односи на утврђење престанка радног односа, враћање на рад, исплату плата и уплату доприноса за период од 01.11.2007. године до 30.11.2009. године, као и трошкове парничног поступка, па се предмет у том делу враћа првостепенем суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 3577/13 од 29.06.2023. године ставом првим изреке, одбијен је приговор стварне ненадлежности суда. Ставом другим изреке, дозвољено је преиначење тужбе из поднеска тужиоца од 12.10.2016. године. Ставом трећим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца и утврђено да му је незаконито престао радни однос код тужене. Ставом четвртим изреке, обавезана је тужена да тужиоца врати на рад. Ставом петим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу исплати заостале зараде са припадајућом законском затезном каматом за период од 01.11.2007. до 30.11.2009. године у појединачним новчаним износима, као у садржини тог става. Ставом шестим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужиоца којим је тражио да се обавезе тужена да му исплати све заостале зараде са припадајућом законском затезном каматом за период од 01.11.1999. године до 31.07.2007. године у појединачним новчаним износима као у садржини тог става. Ставом седмим изреке, обавезана је тужена да за тужиоца уплати доприносе за пензијско и инвалидско осигурање Републичком фонду за пензијско и инвалидско осигурање на износе из става петог изреке за период од 01.11.2007. године до 30.11.2009. године. Ставом осмим изреке, обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 1.152.650,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 5165/23 од 31.01.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба тужене и потврђена првостепена пресуда у ставу првом, другом, трећем, четвртом, петом, седмом и осмом изреке. Ставом другим изреке одбијен је захтев тужене за накнаду трошкова поступка по жалби.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у делу који се односи на утврђење престанка радног односа, враћање на рад, исплату плата и уплату доприноса, тужена је благовремено изјавила ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно или непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужилац је поднео одговор на ревизију, захтевајући накнаду за трошкове њеног састава.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) и утврдио да је ревизија тужене основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужилац је био у радном односу код тужене као полицијски службеник ПС Приштина, Косово Поље, Станица за безбедност железничког саобраћаја. Због ратних дејстава тужилац је јуна 1999. године избегао са КиМ и преселио се у Босну. Вратио се у Косово Поље ради прибављања личних докумената, међу којима и документа о свом радноправном статусу и тада је ухапшен. Након пуштања вратио се у Косово Поље где је поново ухапшен и спроведен ван Косова Поља. Напустио је КиМ јер су га тако саветовали, а након тога наставио је да живи у Босни. Тужилац је 29.06.2004, године поднео захтев за поновни пријем у радни однос код тужене. Пуномоћник тужиоца је 2010. године добио обавештење да је тужиоцу престао радни однос код тужене због изостанка са посла 5 дана – неоправданог одсуства. Тужилац није добио решење о престанку радног односа. Тужена до закључења главне расправе није доставила доказ – решење о престанку радног односа тужиоца, нити доказ да је тужиоца одјавила са обавезног социјалног осигурања. Изведен је доказ вештечењем од стране судског вештака економско-финансијске струке на околност изгубљене зараде тужиоца за утужени период, као и висине неуплаћених доприноса за пензијско и инвалидско осигурање.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су усвојили тужбене захтеве тужиоца с позивом на одредбе члана 113. став 2. Закона о радним односима („Службени гласник РС“ број 55/96...43/01), члана 164. и члана 191. Закона о раду, члана 2. и 51. Закона о доприносима за обавезно социјално осигурање и члана 154. и 155. Закона о облигационим односима. Тужиоцу није могао да престане радни однос без решења о престанку радног односа у писаном облику, које је садржало образложење и поуку о правом леку, при чему се тужилац обраћао туженој, и писмено и усмено, у вези радно - правног статуса. Стога је тужиоцу незаконито престао радни однос. Тужена је обавезана да тужиоца врати на рад јер је последица незаконитог

престанка радног односа реинтеграција у радни однос. Тужиоцу припада и накнада штете због неисплаћене плате за период од новембра 2007. године до новембра 2009. године која би му била исплаћена да је радио код тужене, као и доприноси за пензијско и инвалидско осигурање на ове износе.

Према оцени Врховног суда, закључак нижестепених судова да је тужиоцу незаконито престао радни однос, те да му стога и припада право на враћање на рад и на неисплаћене плате и уплату доприноса, за сада се не може прихватити као правилан, јер је због погрешне примене материјалног права, чињенично стање непотпуно утврђено.

Предмет тужбеног захтева о коме је одлучено нижестепеним одлукама је заштита права из радног односа, па се на основаност таквог захтева примењују одредбе посебног закона – закона који регулише радне односе, што је у конкретном случају Закон о раду („Сл.гласник РС“ број 24/05...32/13), који је био на снази у спорном периоду. Одредбом члана 195. Закона о раду прописано је да против решења којим је повређено право запосленог или кад је запослени сазнао за повреду права, запослени, односно преставник синдиката чији је запослени члан ако га запослени овласти, може да покрене спор пред надлежним судом. Ставом 2. је предвиђено да је рок за покретање спора 90 дана од дана достављања решења, односно сазнања за повреду права. Рок из члана 195. Закона о раду, за подношење тужбе за заштиту права из радног односа је преклузиван - материјалноправни рок, што значи да се пропуштањем овог рока губи право на судску заштиту.

Међутим, нижестепени судови приликом доношења одлуке нису применили цитирану материјално правну одредбу закона, па самим тим нису испитали наводе тужене којима је указивала да је тужилац преклудиран у остваривању својих права имајући у виду дан подношења тужбе за утврђење незаконитог престанка радног односа (преиначење тужбе поднеском од 12.10.2016. године), нашта основано указује ревизија. Ово имајући у виду утврђене чињенице да је тужилац 1999. године напустио Косово и Метохију, да се обраћао туженој у вези радног односа током 2004. године, да је у новембру 2010. године обавештен да му је престао радни однос, које су од значаја за примену одредбе члана 195. Закона о раду, с обзиром да је релевантан моменат сазнања за повреду права од када се и рачуна рок за подношење тужбе.

Код изложеног, а како нижестепени судови нису утврдили када је тужилац сазнао за повреду права и с тим у вези да ли је изгубио право на подношење тужбе за утврђење незаконитог престанка радног односа, односно релевантно чињенично стање, нижестепене одлуке су морале бити укинуте како у делу који се односи на утврђење незаконитог престанка радног односа, тако и у делу који се односи на захтеве за враћање на рад, исплату плата и уплату доприноса за спорни период, с обзиром да њихова судбина зависи од предметног захтева за утврђење.

Укинута је и одлука о трошковима парничног поступка јер иста зависи од коначног исхода парнице.

У поновном поступку, нижестепени судови ће имајући у виду изложене примедбе Врховног суда исказане у овом решењу, утврдити чињенично стање и

правилном примениом материјалног права донети нову на закону засновану одлуку о захтевима тужиоца.

Из изнетих разлога, одлучено је као у изреци решења, на основу члана 416. став 2. Закона о парничном поступку.

**Председник већа – судија
Драгана Маринковић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**